

Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen

LEIDRAAD VOOR DE AANNEMERS VAN LAND- EN TUINBOUWWERKEN IN DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE

Van toepassing vanaf :

01-05-2012

Opgesteld door: DG Controlebeleid	Gecontroleerd door:	Goedgekeurd door:
David Michelante Jean-François Schmit Vincent Helbo	De Directeur Walter Van Ormelingen	De Directeur-generaal Herman Diricks
Getekend V. Helbo Datum: 12-04-2012	Getekend W. Van Ormelingen Datum: 16-04-2012	Getekend H. Diricks Datum: 20-04-2012

I.	DOELSTELLINGEN EN TOEPASSINGSGEBIED	3
II.	NORMATIEVE REFERENTIES	3
III.	TERMEN, DEFINITIES EN BESTEMMELINGEN	5
	A. TERMEN EN DEFINITIES	5
	B. AFKORTINGEN	6
	C. BESTEMMELINGEN	6
	D. VERLOOP VAN DE AUDIT	6
	E. VERANTWOORDELIJKHEID	6
IV.	HISTORIEK.....	7
V.	AANNEMERS VAN LAND- EN TUINBOUWWERKEN VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE	8
	A. HYGIËNEVOORSCHRIFTEN.....	8
	1. <i>BEDRIJF EN GEBOUWEN</i>	8
	2. <i>MACHINES, APPARATUUR EN GEREEDSCHAPPEN</i>	11
	3. <i>BEDRIJFSLEIDER, PERSONEEL EN DERDEN</i>	15
	4. <i>TEELTTECHNIEK EN NAOOGSTBEHANDELING</i>	16
	5. <i>SCHADELIJKE ORGANISMEN</i>	21
	6. <i>CORRIGERENDE MAATREGELEN</i>	23
	B. REGISTRATIES (REGISTERS) VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE	24
	1. <i>ALGEMENE EISEN</i>	24
	2. <i>REGISTERS VOOR DE PRIMAIRE DIERLIJKE PRODUCTIE</i>	25
	3. <i>REGISTERS VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE</i>	25
VI.	MELDINGSPLICHT	29
	1. <i>MELDINGSPLICHT</i>	29
VII.	TYPE VOORBEELDEN (NIET EXHAUSTIEVE LIJST) VAN A EN B NON-CONFORMITEITEN.....	30
	A. HYGIËNEVOORSCHRIFTEN VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE	30
	B. REGISTRATIES (REGISTERS) VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE	32
	C. MELDINGSPLICHT	33

I. DOELSTELLINGEN EN TOEPASSINGSGBIED

In het kader van het koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen. (BS 12-12-03) moeten alle actoren actief in de voedselketen autocontrole doen.

De uitgevoerde autocontrole moet, om officieel aanvaard te kunnen worden als “gecertificeerde / gevalideerde autocontrole”, alle elementen omvatten zoals beschreven in de van toepassing zijnde gids/leidraden/reglementering. Per sector wordt er een aparte leidraad ontwikkeld.

De validatie van de autocontrole bij de loonwerkers gebeurt aan de hand van de auditprocedure **PB 00 – P 09**. De vastgestelde tekortkomingen worden geciteerd in de specifieke checklist **PB 01 – CL 03** en de vaststellingen, gedaan tijdens de audit, worden eveneens direct in deze checklist toegelicht. De checklist is een integrale onderdeel van het auditverslag (modelverslag **PB 00 – F 21**).

De doelstelling van dit document is de auditeur voorzien van een controlemiddel en de bijhorende toelichting omtrent alle aspecten die voorkomen in de specifieke checklist.

Het huidige document is van toepassing op de sector van de aannemers van land- en tuinbouwwerken voor de primaire plantaardige productie.

II. NORMATIEVE REFERENTIES

- Verordening EG nr. 178/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 28 januari 2002 tot vaststelling van de algemene beginselen en voorschriften van de levensmiddelenwetgeving, tot oprichting van een Europese Autoriteit voor de voedselveiligheid en tot vaststelling van procedures voor voedselveiligheidsaangelegenheden
- Verordening (EG) nr. 852/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 inzake levensmiddelenhygiëne
- Wet van 2 april 1971 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen
- ~~Koninklijk besluit van 17 maart 1971 tot onderwerping aan medisch toezicht van al de personen die door hun werkzaamheid rechtstreeks met voedingswaren of stoffen in aanraking komen en die deze waren kunnen verontreinigen of besmetten~~
- Koninklijk besluit van 19 november 1987 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen
- Koninklijk besluit van 28 februari 1994 betreffende het bewaren, het op de markt brengen en het gebruiken van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik

- Koninklijk besluit van 7 januari 1998 betreffende de handel in meststoffen, bodemverbeterende middelen en teeltsubstraten
- Koninklijk besluit van 14 januari 2002 betreffende de kwaliteit van voor menselijke consumptie bestemd water dat in voedingsmiddeleninrichtingen verpakt wordt of dat voor de fabricage en/of het in de handel brengen van voedingsmiddelen wordt gebruikt
- Koninklijk besluit van 22 mei 2003 betreffende het op de markt brengen en het gebruiken van biociden
- Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen
- Koninklijk besluit van 10 augustus 2004 betreffende de uitvoering van de verplichte keuringen op spuittoestellen en de betaling ervan
- Koninklijk besluit van 10 augustus 2005 betreffende de bestrijding van voor planten en plantaardige producten schadelijke organismen
- Koninklijk besluit van 10 november 2005 betreffende heffingen bepaald bij artikel 4 van de wet van 9 december 2004 betreffende de financiering van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
- Koninklijk besluit van 22 december 2005 betreffende levensmiddelenhygiëne
- Koninklijk besluit van 16 januari 2006 tot vaststelling van de nadere regels van de erkenningen, toelatingen en voorafgaande registraties afgeleverd door het Agentschap voor de Veiligheid van de voedselketen
- Ministerieel besluit van 3 november 1994 betreffende de bestrijding van aardappelringrot *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et L. spp. *sepedonicus* (Spieckerman et Kottkoff) Davis et al.
- Ministerieel besluit van 30 augustus 1999 betreffende de bestrijding van *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al.
- Ministerieel besluit van 14 februari 2000 tot vaststelling van maatregelen om te beletten dat *Ralstonia solanacearum* (Smith) Yabuuchi et al. zich verspreidt
- Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen
- Ministerieel besluit van 25 augustus 2004 betreffende de verplichte keuring op spuittoestellen

III. TERMEN, DEFINITIES EN BESTEMMELINGEN

A. Termen en definities

- Gids : sectorgids autocontrole van de aannemers van land- en tuinbouwwerken voor de primaire plantaardige productie
- Loonwerker : alle aannemers van land- en tuinbouwwerken en loonsproeiers
- Drinkbaar water: water dat voldoet aan de voorschriften van het koninklijk besluit van 14 januari 2002 en de nota van het FAVV betreffende de kwaliteit van het water in de voedingssector, die beschikbaar zijn op de website van het FAVV
- Proper water: het gaat om bodemwater, opgevangen regenwater, putwater. In geen enkel geval mag het gaan om water van een vijver, beek of kanaal. In het geval van open putten dient aangetoond te worden dat het aangevoerde water enkel regenwater is. In geen geval mag afval- of beekwater aangevoerd worden. Alle proper water moet jaarlijks onderworpen worden aan een microbiologische analyse en voldoen aan het volgende criterium: *E. coli* maximum 10.000 kve/100 ml. Indien dit criterium niet gerespecteerd wordt, moet drinkwater gebruikt worden
- Niet drinkbaar water: het gaat om bodemwater, opgevangen regenwater, putwater. In geen enkel geval mag het gaan om water van een vijver, beek of kanaal. In het geval van open putten dient aangetoond te worden dat het aangevoerde water enkel regenwater is. In geen geval mag afval- of beekwater aangevoerd worden
- Gereguleerd schadelijk organisme : het betreft organismen die schadelijk zijn voor de planten en de plantaardige producten krachtens de Wet van 2 april 1971. Voor de meldingen bij aanwezigheid en het bijhouden van het overeenkomstige register (kopie van de meldingen), betreft het schadelijke organismen die expliciet beschreven worden in de volgende bestaande wetgevingen : KB van 10/08/2005, KB van 19/11/1987, organismen waarvoor de EU noodmaatregelen heeft uitgegeven en, in voorkomend geval, die als « schadelijk » werden verklaard door een beslissing van de Minister.
- Beschermingsgebieden : de beschermingsgebieden voor bruinrot zoals bedoeld in het ministerieel besluit van 14 februari 2000 omvatten het grondgebied van de gemeenten Arendonk, Balen, Beerse, Berlaar, Brecht, Dessel, Dilsen, Geel, Grobbendonk, Ham, Heist-op-den-berg, Herentals, Herenthout, Herselt, Hulshout, Kasterlee, Leopoldsburg, Lier, Lille, Lommel, Maaseik, Malle, Meerhout, Merksplas, Mol, Neerpelt, Nijlen, Olen, Oud-Turnhout, Overpelt, Ranst, Ravels, Retie, Rijkevorsel, Schilde, Schoten, Turnhout, Vorselaar, Vosselaar, Westerlo, Zandhoven en Zoersel

B. Afkortingen

- **B** : bijlage
- **CA** : correctieve acties
- **CI** : geaccrediteerde certificeringsinstelling
- **FAVV** : Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
- **GHP** : Goede Hygiëne Praktijken
- **H** : hoofdstuk
- **KB** : Koninklijk besluit
- **MB** : Ministerieel besluit
- **NBGM**: niet-bruikbare gewasbeschermingsmiddelen (verlopen, verboden pesticiden...)
- **NC** : non-conformiteit
- **NC A** : non-conformiteit major
- **NC B** : non-conformiteit minor
- **P** : deel
- **S** : sectie
- **VO** : verordening
- **+**: voldoet met opmerking

C. Bestemmingen

Auditoren van het Agentschap alsook auditoren van de certificerings- en keuringsinstellingen die belast zijn met het uitvoeren van een audit.

D. Verloop van de audit

Om de audit in de beste omstandigheden te doen verlopen, overloopt de auditor de in de checklist vermelde voorschriften in de volgorde die hem het best geschikt lijkt op grond van de structuur en de werkwijze van het bedrijf waar de audit plaatsvindt.

Bij afloop van de audit moeten alle vragen van de auditchecklist beantwoord zijn.

E. Verantwoordelijkheid

De verantwoordelijkheid voor de voedselveiligheid berust bij de exploitant van het levensmiddelenbedrijf. De validatie van zijn autocontrole systeem stelt hem niet vrij van deze verantwoordelijkheid.

IV. HISTORIEK

Identificatie van het document	Wijzigingen	Rechtvaardiging	Van toepassing vanaf
PB 01 – LD 03 – REV 0 - 2009	Eerste versie van het document	Goedkeuring van de gids	03-04-2009
<u>PB 01 – LD 03 – REV 1 - 2009</u>	<u>Correctie II., III.B., IV., V.A.3.2., VII, bijlage 1, bijlage 2</u> <u>Nieuwe bijlage 3</u>	<u>Correctie</u> <u>Non-conformiteiten - bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik</u>	<u>01-05-2012</u>

Indien het niet de eerste versie of een volledige revisie van het document betreft, zijn de wijzigingen in vergelijking met de vorige versie aangeduid in rood opdat deze makkelijk terug te vinden zijn. De toevoegingen zijn onderlijnd en de verwijderde stukken zijn doorstreept.

V. AANNEMERS VAN LAND- EN TUINBOUWWERKEN VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE

A. Hygiënevoorschriften

1. BEDRIJF EN GEBOUWEN

1.1 OPSLAG VAN BESTRIJDINGSMIDDELEN VOOR LANDBOUWKUNDIG GEBRUIK EN BIOCIDEN

1.1.1 Worden de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden opgeslagen in een afsluitbare ruimte en niet toegankelijk voor kinderen en onbevoegden?

1.1.2 Worden de verplichte aanduidingen op elke toegangsdeur aangebracht?

1.1.3 Is de verlichting goed?

1.1.4 Worden de voorschriften betreffende de opslag van de gevaarlijke producten (klasse A-producten) nageleefd?

1.1.5 Is het opslaglokaal voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden droog?

1.1.6 Heeft het opslaglokaal voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden een doelmatige verluchting?

1.1.7 Is het opslaglokaal voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden vorstvrij?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 1.1.1, 1.1.2, 1.1.3, 1.1.4, 1.1.5, 1.1.6 en 1.1.7
- **Wetgeving:** KB 28-2-1994, art. 77, bijlage X
- **Interpretatie:** de ruimte waar bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden worden opgeslagen (= het fytolokaal dat zowel een echt lokaal kan zijn als een kast waarin alleen "fyto"-producten worden opgeslagen) moet voldoen aan de volgende vereisten :
  - op slot en niet toegankelijk voor kinderen en onbevoegden (onbevoegde personen kunnen toegang krijgen tot de lokalen indien ze vergezeld worden van een bevoegde persoon),
  - op elke directe toegangsdeur van een verschillende wand moet goed zichtbaar het verplichte pictogram worden aangebracht: "doodshoofd", samen met de vermelding "vergif" en (in geval van een lokaal) de vermelding 'geen toegang voor onbevoegden',
  - de verlichting in het « fytolokaal » of nabij de « fytokast » moet zodanig zijn dat de etiketten van de bestrijdingsmiddelen en biociden altijd goed leesbaar zijn,
  - de ruimte moet droog zijn (poedervormige producten mogen niet klitten, er mag geen schimmelgroei zijn,...), de ruimte moet

beschikken over voldoende verluchting (geen condensvorming,...). Ze moet ook vorstvrij zijn als er vloeibare bestrijdingsmiddelen en biociden in worden opgeslagen.

1.1.8 Bevat het "fytolokaal" alleen producten die daar aanwezig mogen zijn ?

1.1.9 Worden vervallen bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden, en bestrijdingsmiddelen voor privé gebruik gegroepeerd opgeslagen met de aanduiding "vervallen" en/of "privé"?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 1.1.8, 1.1.9
- **Wetgeving:** KB 28-2-1994, art. 77, bijlage X
- **Interpretatie:** het beheer van de opslagruimte voor bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden (= « fytolokaal », dat zowel een echt lokaal kan zijn als een alleen voor de opslag van en biociden bestemde kast) moet voldoen aan de volgende vereisten :
  - in het fytolokaal worden uitsluitend bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden opgeslagen. Niet-erkende gebruikers mogen daar ook andere producten opslaan voor zover die producten aan de volgende voorwaarden voldoen :
    - I. niet bestemd zijn voor menselijke of dierlijke voeding (alle risico's van rechtstreekse verontreiniging vermijden),
    - II. geen brand- of ontploffingsgevaar inhouden (geen brandstoffen, stikstofmeststoffen,...) (alle risico's van rechtstreekse verontreiniging van voedselvoorraden als gevolg van een accident in het lokaal vermijden),
    - III. apart zijn opgeborgen, op afzonderlijke rekken en zodanig dat alle risico van rechtstreeks contact met bestrijdingsmiddelen (bijvoorbeeld bij lekverliezen) wordt vermeden.

Die andere producten kunnen o.a. zijn : bleekwater, zaaizaden, vloeibare meststoffen, sporenelementen,... In dit lokaal mag verder ook de specifieke uitrusting voor gebruik van de producten worden opgeslagen.

Let op : erkende of bijzonder erkende gebruikers moeten alle voorschriften uit het koninklijk besluit van 28 februari 1994 voor wat betreft het bewaren van A- en B-bestrijdingsmiddelen integraal naleven. De naleving van die voorschriften wordt echter niet gecontroleerd tijdens audit verricht op basis van deze leidraad en checklist PB 1 – CL 03.

- Het is verplicht deze producten in hun oorspronkelijke verpakking te bewaren en vergezeld van hun oorspronkelijk etiket,
- alle bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden moeten worden opgeslagen in het "fyto"lokaal,
- vervallen bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden, en bestrijdingsmiddelen voor privé gebruik worden gegroepeerd opgeslagen met de aanduiding "vervallen" en/of "privé". De volgende producten worden als vervallen beschouwd:

de producten die niet meer erkend zijn en waarvan de eventuele opgebruiktermijn verstreken is (zie www.fytoweb.fgov.be) of deze waarvan de uiterste gebruiksdatum vervallen is. De gegroepede opslag van deze soort producten met de aanduiding “vervallen” wordt niet langer getolereerd voor producten die 2 jaar of langer, te rekenen vanaf 1 januari van het jaar van inspectie, vervallen zijn geworden.

1.1.11 Is geschikte weeg- en/of meetapparatuur aanwezig?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 1.1.11
- **Wetgeving:**
- **Interpretatie:** de operator moet beschikken over geschikte weegapparatuur en/of meetapparatuur. Al naargelang van de bestrijdingsmiddelen voor de landbouw en de biociden die op het bedrijf worden gebruikt, moeten een voldoende nauwkeurige weegschaal en/of recipiënten met bekende inhoud beschikbaar zijn om de bestrijdingsmiddelen en de biociden te kunnen doseren. Deze apparatuur wordt niet gebruikt voor andere doeleinden.

1.2 BEWERKINGS – EN OPSLAGRUIMTE, PRODUCTIELOKALEN

1.2.1

Niet van toepassing

1.2.2

Niet van toepassing

1.3 SANITAIR

1.3.1 Bestaat de mogelijkheid om de handen te wassen na toiletgebruik bij het hanteren van de primaire plantaardige producten bestemd voor versmarkt ?

- **Criterium in de gids:** deel 4.1: 1.3.1
- **Wetgeving :** KB 14-11-2003, art. 3, § 1, B. I, 4b
KB 22-12-2005, B I, H 1
- **Interpretatie:** naast de toiletten moet een wasbak met zeep en een schone handdoek (of een ander droogstelsel) aanwezig zijn die door iedereen kunnen worden gebruikt.

2. MACHINES, APPARATUUR EN GEREEDSCHAPPEN

2.1 ALGEMENE VOORSCHRIFTEN VAN TOEPASSING VOOR ALLE MACHINES (TRACTOREN, SPUITTOESTEL, OOGSTMACHINES, TRANSPORTMIDDELEN,...)

2.1.1 Zijn de machines, apparatuur en gereedschappen die voor, tijdens en na de oogst met product in contact komen schoon en in goede staat?

- **criterium in de gids:** deel 4.2: 2.1.1
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage I, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie:** de verschillende machines en in het bijzonder de onderdelen die met producten in contact komen, moeten geregeld worden schoongemaakt (bv. met borstel, stofzuiger of hogedrukreiniger, ...). Er mag geen grote hoeveelheid opgehoopte grond of stof noch aanzienlijke bevuilding voorkomen. Zij moeten in goede staat verkeren, wat betekent dat de staat ervan geen mogelijke bron van verontreiniging mag zijn. De naleving van deze eis kan visueel worden nagegaan en/of door de inspectieverslagen in te kijken en/of door de operator en/of diens medewerkers te ondervragen.

2.1.2 Is er geen glasbreuk (ruit, lamp, achteruitkijkspiegel) op het niveau van de machines?

2.1.3 Worden voor nieuwe machines steeds voedingsgeschikte smeervetten of smeervetten waarbij contact met voedingsmiddelen is toegelaten, gebruikt op plaatsen waar er contact met het geoogst product mogelijk is?

2.1.4 Is er geen lekken van olie op het niveau van de machines? Worden de olieleidingen en de producten die in contact zijn geweest met deze leidingen onmiddellijk behandeld volgens de procedure voor olielekken?

- **criterium in de gids :** deel 4.2: 2.1.2, 2.1.3, 2.1.4.
- **Wetgeving :** KB 14.11.2003, art. 3, § 1, B. I, 1
VO 852/2004, art. 4, 1, B. I, deel A, II, 2
- **Interpretatie :** om productverontreiniging te vermijden moeten de operatoren ten minste de volgende voorschriften in acht nemen :
  - er mag geen glasbreuk voorkomen in de uitrustingen. Glas dat stuk is wordt vervangen conform de glasbreukprocedure. Als bij de audit wordt vastgesteld dat gebroken glas aanwezig is, stelt de auditor aan de operator vragen om na te gaan of eventueel verontreinigde producten op gepaste wijze werden behandeld (bijvoorbeeld : uit de markt genomen),
  - als er een contact tussen een smeermiddelen en de geoogste, bewerkte of opgeslagen producten mogelijk is, dan moeten die « voor levensmiddelen geschikte » smeermiddelen voldoen aan

één van de volgende criteria : het Europese milieulabel (bloem) dragen of een vermelding dat ze voldoen aan de norm NFS-H1 (« voor levensmiddelen geschikte » smeermiddelen) of geen enkele vermelding bevatten omtrent een mogelijk gevaar voor het milieu of voor de volksgezondheid (informatie die op de veiligheidsfiche van het smeermiddel voorkomt). Dit voorschrift geldt niet voor oude machines die niet kunnen werken als dergelijke smeermiddelen worden gebruikt. Wanneer nieuwe machines worden aangekocht, moet met dit voorschrift rekening worden gehouden, behalve indien een document van de fabrikant of de officiële vertegenwoordiger kan voorgelegd worden, dat vaststelt dat dit soort smeervet niet geschikt is voor het betrokken gebruik (bv. op onderhoudsboekje van de machines). Niet-naleving van dit voorschrift leidt tot toekenning van een +*.

- De machines mogen geen lekken van olie vertonen. In geval van een lek van olie, wordt de procedure voor een olielek toegepast.

2.2 SPUITTOESTELLEN

2.2.1 Zijn de spuittoestellen waarmee vloeibare bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik toegediend worden op Belgisch grondgebied, goedgekeurd volgens de wettelijke bepalingen?

2.2.2 Zijn de toestellen die rechtstreeks in het buitenland aangekocht werden door de koper gemeld geworden aan de keuringsdienst?

- **Criterium in de gids:** deel 4.2: 2.2.1, 2.2.2.
- **Wetgeving:** MB 25-08-2004, art. 2, art. 4, art. 5, art. 7, art. 9
- **Interpretatie:** alle spuittoestellen waarmee in vloeibare vorm bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik worden toegediend op Belgisch grondgebied moeten goedgekeurd zijn overeenkomstig de hierna volgende bepalingen:
  - elke eigenaar van een spuittoestel dient om de drie jaar een verplichte keuring uit te laten voeren en dit op de datum, tijd en plaats van de oproeping, zelfs als het materieel pas verworven werd (nieuw of tweedehands),
  - indien hij niet opgeroepen wordt dient hij dit binnen de maand voor het einde van de normale geldigheidstermijn te melden aan de keuringsdienst,
  - de spuittoestellen moeten gekeurd zijn door ofwel het « Département de Génie rural du Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W) de Gembloux » voor de Waalse provincies of door het Departement Mechanisatie, Arbeid, Gebouwen, Dierenwelzijn en Milieubeveiliging van het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek in Gent (ILVO) voor de Vlaamse provincies en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest,
  - alleen met gunstig gevolg gekeurde spuittoestellen mogen worden gebruikt in de periode die vermeld is op de door de controledienst aangebrachte zelfklever,

- Rechtstreeks in het buitenland aangekochte toestellen moeten door de koper gemeld worden aan de keuringsdienst binnen de 30 dagen. Er moet een bewijs van deze kennisgeving voorhanden zijn (kopie van de fax, de mail,...).

Deze vereiste is niet van toepassing voor:

- de kleine toestellen waarin de spuitvloeistof manueel of met behulp van een samengedrukt gas (lucht inbegrepen) onder druk wordt gebracht,
- de kleine toestellen waarbij de spuitvloeistof wordt uitgestoten onder invloed van de zwaartekracht, de rugspuit- en lansspuittoestellen.

Zie eveneens de omzendbrief van 23/04/2008 betreffende de technische keuring van de spuittoestellen op de website van het FAVV (<http://www.favv-afsc.fgov.be/autocontrole-nl/sectorspecifieketools/ppplantaardige/>).

2.2.3 Worden de spuittoestellen minstens één keer per jaar gecontroleerd door de loonwerker en in goede staat gehouden ?

- **criterium in de gids** : deel 4.2 : 2.2.3
- **Interpretatie** : alle spuittoestellen worden minstens één keer per jaar door de loonwerker gecontroleerd om een goede werking te garanderen. De spuittoestellen worden in goede staat bijgehouden (schoon, ...). Indien dit voorschrift niet wordt nageleefd, wordt een +* toegekend.

2.3 KISTEN, CONTAINERS, VERPAKKINGSMATERIAAL EN PALLOXEN

2.3.1 Zijn kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxen schoon en in goede staat?

- **criterium in de gids**: deel 4.2: 2.3.1
- **Wetgeving**: KB 14-11-2003, bijlage I, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie** : kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxen moeten geregeld worden schoongemaakt (bv. met borstel, stofzuiger, hogedrukreiniger, ...). Er mag geen grote hoeveelheid opgehoopte grond of stof noch aanzienlijke bevuilding voorkomen. Zij moeten bovendien in goede staat verkeren, wat betekent dat er geen loszittende delen mogen zijn, geen roestvlekken die in contact komen met de producten,...

2.3.2 Worden kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxe ontsmet voor en na de bewerking van risicoproducten?

- **Criterium in de gids:** deel 4.2: 2.3.2
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage I, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie:** kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxe moeten worden ontsmet voor en na contact met producten die een risico inhouden (zoals onverpakt pootgoed, doorgesneden of van kiemen ontdane poot aardappelen, poot aardappelen met zachtrot, ...). De controleur controleert het ontsmetten van de voertuigen visueel en/of door de inspectieverslagen in te kijken en/of door de operator en/of diens medewerkers te ondervragen. Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en pesticiden correct worden ingevuld en of de gebruikte producten erkend zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt.
Niet-naleving van dit voorschrift leidt tot toekenning van een +*.

2.4 TRANSPORT

2.4.1 Treft de loonwerker de nodige voorzieningen om alle uitrustingen, recipiënten, kratten, voertuigen, laadbakken etc. (die worden gebruikt voor plantaardige producten) schoon te houden?

2.4.2 Is er geen transport indien olie- of mazoutleidingen lekken, indien er een kans bestaat op contaminatie van de plantaardige producten?

- **Criterium in de gids:** deel 4.2: 2.4.1, 2.4.2
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage, 4a
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie :**
  - de vervoermiddelen en in het bijzonder de onderdelen die met producten in contact komen moeten geregeld worden schoongemaakt (bv. borstel, stofzuiger, hogedrukreiniger, ...). Er mag geen grote hoeveelheid opgehoopte grond of stof noch aanzienlijke bevuilding voorkomen. Zij moeten daarnaast in goede staat verkeren,
  - wat o.a. betekent dat de vervoermiddelen geen lekken van de olie- of mazoutleidingen mogen vertonen bij bestaan van een risico voor contact met het plantaardige product.

2.4.3 Worden de vervoermiddelen ontsmet voor en na gebruik voor het vervoer van risicoproducten ?

- **Criterium in de gids:** deel 4.2: 2.4.3
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, bijlage, 4a

VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5

- **Interpretatie** : er wordt aanbevolen dat vervoermiddelen moeten worden ontsmet voor en na het vervoer van risicoproducten (zoals vervoer van onverpakt pootgoed, doorgesneden of van kiemen ontdane pootaardappelen, pootaardappelen met zachtrot, ...). Als het vervoer door derden gebeurt, kan de landbouwer een bewijs van ontsmetting vragen. De controleur controleert het ontsmetten van de voertuigen visueel en/of door het inkijken van de inspectieverslagen en/of het ondervragen van de operator en/of diens medewerkers. Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en bestrijdingsmiddelen correct worden ingevuld en of de gebruikte producten erkend zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt. Niet-naleving van dit voorschrift leidt tot toekenning van een +*.

3. BEDRIJFSLEIDER, PERSONEEL EN DERDEN

3.1 TOEPASSING VAN BESTRIJDINGSMIDDELEN VOOR LANDBOUWKUNDIG GEBRUIK EN BIOCIDEN

3.1.1 Beschikt de loonwerker over een erkenning als erkend gebruiker of bijzonder erkend gebruiker voor het toedienen van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik?

3.1.2 Worden de voorschriften inzake hygiëne van het personeel na elke toegepaste fytobehandeling nageleefd?

- **Criterium in de gids** : deel 4.3 : 3.1.1, 3.1.2
- **Wetgeving**: KB 28-2-1994, art. 67, bijlage X
VO. 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, A, II, 5
KB 14-11-03, bijlage I, 4b
- **Interpretatie** : in verband met het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en van biociden moet de operator aan de volgende vereisten voldoen :
  - hij mag geen bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik van klasse A gebruiken bij een derde, behalve als hij een door de FOD Volksgezondheid erkend gebruiker is. Daarnaast moet hij, wanneer hij, in zijn eigen bedrijf, producten van klasse A wil gebruiken die vermeld zijn in bijlage X bij het koninklijk besluit van 28/2/1994 (zie bijlage 3) ook een bijzonder erkend gebruiker zijn. Indien dit voorschrift niet wordt nageleefd, wordt een +* toegekend.
  - na elke fytosanitaire behandeling moet hij zijn handen wassen met vloeibare zeep en zich omkleden, behalve als hij gebruik maakt van een speciale spuitcabine met actieve koolstoffilter.

3.2 HYGIËNE

3.2.1 Ziet de loonwerker erop toe dat het personeel dat plantaardige producten hanteert geen besmettelijke ziekte heeft, die via de gehanteerde plantaardige producten kan overgedragen worden?

3.2.2 Ziet de loonwerker erop toe dat het personeel dat plantaardige producten hanteert in goede gezondheid verkeert en op de hoogte wordt gebracht van de gezondheidsrisico's?

- **Criterium in de gids** : deel 4.3 : 3.2.1, 3.2.2
- **Wetgeving** : KB 14-11-2003, bijlage I, 4d
VO. 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
KB 22-12-2005 ~~17-3-1974~~
- **Interpretatie** : de hierna vermelde voorschriften moeten worden nageleefd :
  - de loonwerker ziet erop toe dat het personeel dat plantaardige producten hanteert geen besmettelijke ziekte heeft, die via de gehanteerde plantaardige producten kan overgedragen worden,
  - de loonwerker ziet erop toe dat het personeel dat plantaardige producten hanteert in goede gezondheid verkeert en op de hoogte wordt gebracht van de gezondheidsrisico's.

Het respecteren van deze vereisten kan aangetoond worden door middel van affiches, instructies, doktersattesten, ...

4. TEELTTECHNIEK EN NAOOGSTBEHANDELING

4.1 UITGANGSMATERIAAL

4.1.1 Wordt het plantenpaspoort voor het poot- en zaaigoed waarvoor dat vereist is, bijgehouden en toegezonden aan de landbouwer ?

- **Criterium in de gids** : deel 4.4 : 4.1.1
- **Wetgeving** : KB 10-8-2005, art. 15, § 2
KB 14-11-2003, art. 11
- **Interpretatie** : de loonwerker moet erop toezien dat plantgoed of zaaigoed dat paspoortplichtig is, voorzien is van een plantenpaspoort (zie bijlage 2). Dit plantenpaspoort moet minstens 1 jaar bewaard worden. Bij gebruik met het oog op de registratie van aangevoerde producten, moet hij gedurende 5 jaar worden bewaard. Indien dit van toepassing is, wordt dit plantenpaspoort toegezonden aan de landbouwer.

4.1.2 Wordt een visuele controle van de gezondheidstoestand van het geleverde uitgangsmateriaal verricht?

- **Criterium in de gids**: deel 4.4: 4.1.2

- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4^e
- **Interpretatie:** de loonwerker voert een visuele controle uit van de gezondheidstoestand van het geleverde uitgangsmateriaal. De naleving van deze voorschriften wordt visueel nagegaan en/of door de operator en/of diens medewerkers te ondervragen.

4.2 BEMESTING

- 4.2.1 Worden enkel meststoffen en bodemverbeterende middelen gebruikt die toegelaten zijn?
- 4.2.2 Zijn alle toegelaten meststoffen en bodemverbeterende middelen voorzien van een etiket of begeleidend document (dit is voor de niet verpakte producten door de leverancier aan de landbouwer overgemaakt)?
- 4.2.3 Zijn de toegelaten meststoffen en bodemverbeterende middelen afkomstig van afvalstoffen en zuiveringsslib voorzien van een etiket of een begeleidend document?
- 4.2.4 Worden de voorschriften betreffende het gebruik van zuiveringsslib dat officieel toegelaten is door de FOD nageleefd ?
- 4.2.5 Worden fokdieren de toegang ontzegd tot beweiding waarop organische meststoffen en bodemverbeteraars die dierlijke bijproducten bevatten, zijn toegediend gedurende 21 dagen vanaf de dag waarop deze voor het laatst zijn gebruikt ?

- **Criterium in de gids :** deel 4.1 : 4.2.1, 4.2.2, 4.2.3, 4.2.4, 4.2.5.
- **Wetgeving :** KB 7-1-1998, art. 3, art. 8, art. 9, art. 11, bijlage VO (EG) n°181/2006
- **Interpretatie :** in verband met het gebruik van meststoffen moet de operator de volgende algemene voorschriften naleven:
  - alleen toegelaten meststoffen en bodemverbeteraars (zie bijlage I bij het koninklijk besluit van 7-1-1998 + bijlage I bij Verordening (EG) 2003/2003+ lijsten met uitzonderingen en toelatingen op website van de FOD Volksgezondheid : [https://portal.health.fgov.be/>milieu>chemische stoffen>meststoffen>onthefingen of toelatingen>lijst van onthefingen of lijst van toelatingen](https://portal.health.fgov.be/>milieu>chemische%20stoffen>meststoffen>onthefingen%20of%20toelatingen>lijst%20van%20onthefingen%20of%20lijst%20van%20toelatingen)) mogen worden gebruikt (meststoffen of bodemverbeteraars afkomstig van de natuurlijke hulpbronnen van het landbouwbedrijf zelf of in oorspronkelijke vorm afkomstig van het landbouwbedrijf van een derde mogen zonder toelating worden gebruikt),
  - alle toegelaten meststoffen en bodemverbeterende middelen dienen voorzien te zijn van een etiket of begeleidend document dat voor de niet verpakte producten door de leverancier aan de landbouwer dient te worden overgemaakt,

- de toegelaten meststoffen en bodemverbeterende middelen afkomstig van afvalstoffen (bv. zuiveringsslib, slijpkalk, compost, enkelvoudige organische meststoffen, ...) moeten:
  - voor Wallonië: steeds vergezeld zijn van het begeleidend document (volgens OWD-model),
  - voor Vlaanderen: in de gevallen bepaald door OVAM vergezeld zijn van het gebruikscertificaat (ter informatie, in Vlaanderen, is het gebruik van slib van rioolwaterzuiveringsinstallaties op landbouwgrond verboden (Decreet van 22 december 2006 houdende de bescherming van water tegen de verontreiniging door nitraten uit agrarische bronnen)),
  - indien analyseresultaten aanwezig zijn moeten deze gedurende 5 jaar worden bijgehouden.
- Volgens de Verordening (EG) n°181/2006, mogen fokdieren geen toegang hebben tot de beweiding waarop organische meststoffen en bodemverbeteraars die dierlijke bijproducten bevatten, zijn toegediend gedurende 21 dagen vanaf de dag waarop deze voor het laatst zijn gebruikt. Indien meer dan 21 dagen zijn verstreken vanaf het moment waarop organische meststoffen en bodemverbeteraars voor het laatst zijn gebruikt, mag begrazing worden toegestaan of mogen gras of andere weidegewassen voor gebruik in diervoeder worden gemaaid. De aannemer moet de landbouwer herinneren aan deze voorschriften.
- het gebruik van zuiveringsslib dat officieel toegelaten is door de FOD is bovendien verboden op:
  - weiden en voedergewassen indien een wachttijd van 6 weken tussen het gebruik en de beweiding of de oogst niet in acht genomen wordt,
  - gronden waarop groenten en fruit geteeld worden, met uitzondering van die van fruitbomen en voor zover in dit laatste geval het gebruik gebeurt na de oogst en voor de volgende bloei,
  - bodems welke bestemd zijn voor de teelt van groenten of vruchten die normaliter in rechtstreeks contact staan met de bodem en die normaliter rauw geconsumeerd worden, gedurende een periode van 10 maanden voorafgaand aan de oogst en tijdens de oogst zelf.

De naleving van deze voorschriften wordt gecontroleerd door aan de operator vragen te stellen zodat kan worden nagegaan of hij de voorschriften inzake het gebruik van de door hem toegediende producten kent. Eventueel wordt ook een documentencontrole uitgevoerd (etiketten, analyseresultaten,...).

4.3 BESTRIJDINGSMIDDELEN VOOR LANDBOUWKUNDIG GEBRUIK EN BIOCIDEN

4.3.1 Gebruikt de loonwerker enkel in België erkende/toegelaten bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en toegelaten biociden?

4.3.2 Treft de loonwerker de nodige maatregelen om te vermijden dat schade wordt berokkend aan de gezondheid van de mens en van consumptiedieren en dat schade wordt toegebracht aan naburige teelten?

- **Criterium in de gids :** deel 4.4 : 4.3.1, 4.3.2
- **Wetgeving :** KB 28-2-1994, art. 7 en 59
VO. 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, A, II, 5
KB 14-11-03, bijlage I, 4b
- **Interpretatie :** in verband met het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik moet de operator de volgende algemene voorschriften naleven :
  - de operator mag enkel in België erkende/toegelaten bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en toegelaten biociden gebruiken en moet de gebruiksvoorwaarden vermeld op het etiket respecteren. Op percelen gelegen in de buurlanden, mogen enkel in dat land toegelaten bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik worden gebruikt. Indien de loonwerker in België niet-erkende bestrijdingsmiddelen wil opslaan met het oog op het gebruik op teelten in het buitenland, moet deze van het FAVV toelating krijgen voor de import en export van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik.
Ter herinnering: indien producten aanwezig zijn die niet meer erkend/toegelaten zijn en waarvan de opgebruiktermijn verstreken is, moeten zij zich in het fytolokaal bevinden met de vermelding 'vervallen' (zie S.I.3.9.).
De erkende en toegelaten bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik zijn beschikbaar op de website van FYTOWEB (<http://www.fytoweb.fgov.be/>). De toegelaten biociden zijn beschikbaar op de website van de FOD-Volksgezondheid (https://portal.health.fgov.be/portal/page?_pageid=56,512605&_dad=portal&_schema=PORTAL&_MENU=menu_5_2).
  - wie een bestrijdingsmiddel voor landbouwkundig gebruik aanwendt dient de nodige maatregelen te treffen om te vermijden dat schade wordt berokkend aan de gezondheid van de mens en van nuttige dieren en dat schade wordt toegebracht aan naburige teelten,
  - hij moet er zorg voor dragen dat elk werktuig, voorwerp of voertuig dat gediend heeft bij het gebruik van het product, zorgvuldig en onmiddellijk wordt gereinigd. Het spuittoestel moet uitgespoeld worden.

4.4 IRRIGATIE

4.4.1 Worden de algemene voorschriften op het vlak van irrigatie nageleefd?

- **Criterium in de gids :** deel 4.4 : 4.4.1
- **Wetgeving :** KB 14-11-2003, bijlage I, 4c
VO. 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 3
- **Interpretatie :** voor irrigatie wordt enkel gebruik gemaakt van:
  - beekwater,
  - water van open put,
  - putwater
  - stadswater,

- regenwater,
- water dat afkomstig is van het wassen van groenten en fruit (met uitzondering van waswater van wortelgroenten of knollen),
- water dat afkomstig is van processen om producten vrij van verontreiniging te maken (water afkomstig van het blancheren/het steriliseren),
- water dat afkomstig is van processen die plaatsvinden na alle bewerkingen die de producten vrij van verontreiniging maken (water afkomstig van het afkoelen na blancheren/steriliseren, water afkomstig van snel invriezen),
- water dat afkomstig is van het reinigen van de blancheer-/steriliseerlijnen en het reinigen en ontdooien van de koellijnen.

De naleving van deze eis kan visueel worden nagegaan en/of door de inspectieverslagen in te kijken en/of door de operator en/of diens medewerkers te ondervragen.

4.5 LAATSTE SPOELWATER, WASWATER EN TRANSPORTWATER

4.5.1 Wordt op behoorlijke wijze omgegaan met was-, spoel- en transportwater?

- **criterium in de gids** : deel 4.4 : 4.5.1

- **Wetgeving** : KB 14-11-2003, bijlage I, 4c
KB 14-1-2002
VO. 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5

- **Interpretatie** :

Deze vereiste is uitsluitend van toepassing indien de aannemer van landbouwwerken diensten levert in een landbouwbedrijf waar fruit en/of groenten worden behandeld die bestemd zijn voor de markt van de verse producten.

- voor fruit en groenten klaar voor consumptie (met name tomaten en fruit (appelen, peren, ...)):
  - voor de spoelbeurt moet steeds water van drinkwaterkwaliteit worden gebruikt. Voorgaand spoelen mag uitgevoerd worden met niet drinkbaar water, op voorwaarde dat dit niet leidt tot een verhoging van de microbiologische en chemische besmettingen,
  - voor het transport van appelen en peren moet steeds water van drinkwaterkwaliteit worden gebruikt (uitgangswater),
- Voor andere groenten, zoals aardappelen, rapen, wortelen, schorseneren, prei, sla, spinazie, ...
  - mag niet-drinkbaar water gebruikt worden, op voorwaarde dat dit niet leidt tot een verhoging van de microbiologische en chemische besmettingen,
  - moet ten minste schoon water worden gebruikt bij de laatste spoelbeurt

De definities van de verschillende soorten water zijn vermeld in « III. TERMEN, DEFINITIE EN BESTEMMELINGEN ».

De resultaten van de jaarlijkse wateranalyses moeten worden bewaard.

5. SCHADELIJKE ORGANISMEN

5.1 ALGEMENE MAATREGELEN TER BESTRIJDING VAN VOOR PLANTEN EN PLANTAARDIGE PRODUCTEN SCHADELIJKE ORGANISMEN

5.1.1 Worden de algemene regels i.v.m. de bestrijding van de gereguleerde schadelijke organismen nageleefd?

- **Criterium in de gids :** deel 4.5 : 5.1.1
- **Wetgeving :**
  - KB 14-11-2003, bijlage I, 4
  - KB 10-8-2005, art. 2, art. 5, bijlagen I, II, IV
  - MB 22-3-2004, art. 2, art. 3, bijlage 1
  - MB 10-9-2004, art. 2
  - MB 14-4-2005, art. 3, art. 4, art. 5, art. 6
  - KB 19-11-1987, art. 9, art. 10, art. 11, art. 12, art. 15, art. 16, art. 17, art. 19, art. 20, art. 21, art. 23, art. 24, art. 25, art. 32, art. 33, art. 34, art. 35, art. 43, art. 76, art. 79, art. 80, art. 81, art. 82, art. 83, art. 84
  - VO. 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 5
- **Interpretatie :** in het kader van de algemene bestrijding van gereguleerde schadelijke organismen moet de operator aan de volgende algemene voorschriften voldoen :
  - indien de aanwezigheid van schadelijke organismen wordt vastgesteld (lijst, zie bijlage 1), moet de aannemer van landbouwwerken de instructies van het FAVV opvolgen, zoals de ontsmetting van machines, apparatuur, werktuigen, transportmiddelen, ...
  - hij moet dit melden aan de betrokken landbouwers

De controleur moet nagaan of het van besmetting vrij- maken van machines, apparatuur, gereedschap, vervoermiddelen, kisten, containers, verpakkingsmateriaal en palloxe gebeurt volgens de specifieke voorschriften van het FAVV als de aanwezigheid van gereguleerde schadelijke organismen (voorbeelden : met bruin- of ringrot besmette aardappelen, stengels van door bacterievuur aangetaste planten, met *Verticillium* besmette hopplanten, met *Xanthomonas fragariae* besmette aardbeiplanten, grond afkomstig van besmet verklaarde percelen,... (zie bijlage 1)) is vastgesteld.

Om de naleving van deze voorschriften na te gaan, worden de operator en/of diens medewerkers ondervraagd en/of worden de inspectieverslagen ingekeken en/of worden de kopieën van formulieren voor de eventuele meldingen ingekeken en/of worden visuele controles uitgevoerd. Als het FAVV optreedt in aansluiting op de aanwezigheid van ziekteverwekkers, stelt het de operator schriftelijk in kennis van de maatregelen die moeten worden toegepast. De naleving moet eventueel tijdens de audit worden gecontroleerd op basis van het(de) door het FAVV toegezonden document(en).

Daarnaast moet ook worden nagegaan of de registers over het gebruik van biociden en pesticiden en betreffende de aanwezigheid van

gereguleerde schadelijke organismen correct worden ingevuld. Men moet ook nagaan of de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden erkend/toegelaten zijn voor het gebruik dat ervan wordt gemaakt..

5.1.2 Worden de distels bestreden?

- **Criterium in de gids:** deel 4.5: 5.1.2
- **Wetgeving:** KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 4
KB 10-8-2005, art. 5
KB 19-11-1987, art. 43
- **Interpretatie:** de aannemer van landbouwwerken moet de betrokken landbouwers informeren in geval van de aanwezigheid van schadelijke distels. Als schadelijke distels worden beschouwd: akkerdistel, speerdistel, kale jonker en kruldistel.
Om de naleving van deze voorschriften na te gaan, worden de operator en/of diens medewerkers ondervraagd.

5.2 MAATREGELEN TER BESTRIJDING VAN NEMATODEN

5.2.1 Respecteert de landbouwer een teeltrotatie voor de teelt van consumptieaardappelen?

Niet van toepassing

5.3 MAATREGELEN TER BESTRIJDING VAN RINGROT EN BRUINROT

5.3.1 Meldt de operator als hij pootaardappelen binnenbrengt met het oog op productie van consumptieaardappelen ?

Niet van toepassing

5.3.2 Indien de aardappelen geteeld werden in beschermingsgebieden voor bruinrot doet de landbouwer aangifte van alle met aardappelen beteelde of te betelen percelen ?

Niet van toepassing

5.3.3 Indien de aardappelen geteeld werden in beschermingsgebieden voor bruinrot spoelt de loonwerker de daartoe gebruikte installatie alvorens over te gaan tot de beregening van een perceel aardappelen, gelegen in het beschermingsgebied ?

5.3.4 Indien de aardappelen geteeld werden in beschermingsgebieden voor bruinrot neemt de loonwerker alle nodige voorzorgen bij het beregenen van andere dan aardappelpercelen met oppervlaktewater, gelegen in het beschermingsgebied om te beletten dat aardappelpercelen met dat oppervlaktewater in aanraking komen ?

5.3.5 Indien de aardappelen geteeld werden in beschermingsgebieden voor bruinrot, is het verbod op oppervlaktewater voor beregening van de teelt van aardappelen, aubergines en tomaten in het beschermingsgebied voor bruinrot gerespecteerd ?

- **criterium in de gids :**   deel 4.5 : 5.3.5
- **Wetgeving :**   KB 14-11-2003, bijlage I, 4
                                  KB 14-2-2000
                                  VO. 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 3
- **Interpretatie :**
Voor bepaalde gewassen en in beschermingsgebieden gelden bijkomende voorschriften :
  - voor de teelt van aardappelen, aubergines en tomaten geldt een verbod op het gebruik van oppervlaktewater (o.a. kanalen, beken, vijvers) voor beregening,
  - de voor het beregenen van een aardappelperceel gebruikte installatie moet volledig en grondig worden uitgespoeld. Het is verboden hiervoor oppervlaktewater te gebruiken,
  - bij het beregenen van andere percelen dan aardappelpercelen, met oppervlaktewater, moeten steeds alle nodige voorzorgen genomen worden om te beletten dat aardappelpercelen met dat oppervlaktewater in aanraking komen.

Om de naleving van deze voorschriften na te gaan, worden de operator en/of diens medewerkers ondervraagd en/of worden de inspectieverslagen ingekeken en/of worden visuele controles uitgevoerd.

6. CORRIGERENDE MAATREGELEN

6.1 Exploitanten van levensmiddelenbedrijven moeten passende herstelmaatregelen nemen wanneer zij in kennis worden gesteld van tijdens de officiële controles vastgestelde problemen.

- **Wetgeving :**   KB 14-11-2003, art. 3, § 4, bijlage I, 2
                                  VO. 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, II, 6
- **Interpretatie :** wanneer non-conformiteiten worden vastgesteld (bijvoorbeeld naar aanleiding van een inspectie, een audit, een analyse) moeten gepaste acties worden ondernomen, binnen de termijnen vastgesteld door de auditeur/controleur/inspecteur, om ze te verhelpen en moeten corrigerende maatregelen worden uitgevoerd om te vermijden dat het euvel zich opnieuw voordoet. Geen enkel niet-conform product of ander voorwerp dat gevaarlijk kan zijn voor consumenten, dieren of planten, mag op de markt worden gebracht of verdeeld om de verspreiding van gereguleerde schadelijke organismen of andere verontreinigingen te vermijden.

B. Registraties (registers) voor de primaire plantaardige productie

1. ALGEMENE EISEN

1.1 IDENTIFICATIE VAN DE AANNEMERS VAN LANDBOUWWERKEN

1.1.1 Is de loonwerker geregistreerd ?

- **criterium in de gids :**   deel 5.1

- **Wetgeving :**   KB 14-11-2003, art. 4
                                  KB 16-1-2006, art. 2
                                  KB 10-11-2005, art. 1bis

- **Interpretatie :** elke exploitant moet geregistreerd zijn bij het FAVV.

1.2 DOSSIER IN EN OUT

1.2.1 Beschikt de loonwerker over systemen of procedures voor de registratie van ontvangen producten ?

- **criterium in de gids :**   deel 5.2

- **Wetgeving :**   KB 14-11-2003, art. 6, § 1, art. 11

- **Interpretatie :** de loonwerker moet over een systeem of procedures beschikken voor de registratie van aangevoerde producten (bestrijdingsmiddelen, biociden, teeltmateriaal, meststoffen). Voor elk aangevoerd product moeten de volgende gegevens worden geregistreerd:
  - identificatie en aard van het geleverde product,
  - hoeveelheid geleverd product,
  - datum van ontvangst,
  - naam en adres van de leverancier (het betreft hier het adres van de vestigingseenheid waar het product vandaan komt en niet het adres van de bedrijfszetel van de leverancier).Bovendien dient een register te worden bijgehouden voor :
  - plantaardig vermeerderingsmateriaal,
  - bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden,
  - meststoffen.

Het register mag worden vervangen door een rangschikking van de facturen of andere documenten op voorwaarde dat die alle vereiste gegevens vermelden.

De aannemer van landbouwwerken moet deze gegevens 5 jaar bewaren en snel beschikbaar kunnen worden gesteld aan de bevoegde autoriteiten die hierom vragen. Het is ook noodzakelijk de gegevens die betrekking hebben op de verschillende categorieën van producten afzonderlijk te rangschikken en, in voorkomend geval, te verzenden naar de landbouwer bij wie de producten zullen gebruikt worden. In geval de loonwerker teeltmateriaal, bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik, biociden of meststoffen koopt, bewaart of aan de landbouwer

levert, moet hij de hiertoe bestemde registers bijhouden in de hoofdzetel van zijn bedrijf.

1.2.2 Beschikt de loonwerker over systemen of procedures voor de registratie van afgevoerde producten ?

- **criterium in de gids :**   deel 5.2
- **Wetgeving :**   KB 14-11-2003, art. 6, § 2, art. 11
- **Interpretatie :** de loonwerker moet over een systeem of procedures beschikken voor de registratie van afgevoerde producten. Voor elk afgevoerd product, moeten de volgende gegevens worden geregistreerd :
  - identificatie en aard van het geleverde product,
  - hoeveelheid geleverd product,
  - leveringsdatum,
  - naam en adres van de leverancier (het betreft hier het adres van de vestigingseenheid waar het product vandaan komt en niet het adres van de bedrijfszetel van de leverancier),

Bovendien dient een register te worden bijgehouden voor :

- plantaardig vermeerderingsmateriaal,
- plantaardige producten.

Het register mag worden vervangen door een rangschikking van de facturen of andere documenten op voorwaarde dat die alle vereiste gegevens vermelden.

De aannemer van landbouwwerken moet de gegevens gedurende 5 jaar bewaren en snel beschikbaar kunnen worden gesteld aan de bevoegde autoriteiten die hierom vragen. Het is ook noodzakelijk de gegevens die betrekking hebben op de verschillende categorieën van producten afzonderlijk te rangschikken en, in voorkomend geval, te verzenden naar de landbouwer die de producten ontvangt. Indien de loonwerker teeltmateriaal, bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik, biociden of meststoffen koopt, bewaart of aan de landbouwer levert, moet hij de hiertoe bestemde registers bijhouden in de hoofdzetel van zijn bedrijf.

2. REGISTERS VOOR DE PRIMAIRE DIERLIJKE PRODUCTIE

Niet van toepassing

3. REGISTERS VOOR DE PRIMAIRE PLANTAARDIGE PRODUCTIE

3.1 GEBRUIK VAN BESTRIJDINGSMIDDELEN VOOR LANDBOUW-KUNDIG GEBRUIK EN BIOCIDEN

3.1.1 Verzendt de aannemer van landbouwwerken binnen de termijn alle gegevens, die nodig zijn voor de landbouwers, waarvoor hij een behandeling uitvoert opdat deze landbouwers zouden voldoen aan hun verplichtingen ivm het register voor het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden?

- **criterium in de gids :**   deel 5.3

- **Wetgeving :** KB 14-11-2003, art 3, § 4, bijlage II
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, III, 7, 9
KB 22-12-2005, art. 7
- **Interpretatie :** elke landbouwer moet een register bijhouden waarin hij het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en biociden optekent. Die vermeldingen moeten binnen 7 dagen na de behandeling worden ingeschreven. Deze vereiste geldt ook wanneer behandelingen door derden worden uitgevoerd. De gegevens die in dat verband moeten worden ingeschreven zijn de volgende :
  - Kas, perceel nr (de percelen waarop, of de kassen waarin de teelten aanwezig zijn, moeten door middel van een nummer geïdentificeerd worden),
  - partij nr. (niet noodzakelijk indien een perceel slechts één partij planten omvat),
  - teelt,
  - plantdatum,
  - datum behandeling,
  - naam bestrijdingsmiddel (volledig),
  - dosis/ha,
  - behandelde oppervlakte,
  - oogstdatum (voor een bepaald perceel of een bepaalde serre moet de exacte datum van begin van oogst die onmiddellijk volgt op de laatste behandeling aangeduid worden. Het is bijgevolg mogelijk dat er voor eenzelfde perceel meerdere oogstdata geregistreerd zullen moeten worden),
  - datum van monstername (alleen in samenhang met het bemonsteringsplan),
  - niet-conforme analyseresultaten (overschrijdingen van toegelaten maximumgehalten voor de betrokken producten).

De vooroogstbehandelingen moeten eveneens worden geregistreerd.

Wanneer de loonwerker werken uitvoert voor rekening van een landbouwer, moet hij binnen de 7 dagen na de uitvoering van de werken de nodige gegevens ivm het bijhouden van een register (plant-/zaaidatum, datum van behandeling, de volledige naam van het bestrijdingsmiddel voor landbouwkundig gebruik, dosis/ha, oogstdatum of -periode) toesturen aan de landbouwer.

3.2 REGISTRATIE AANWEZIGHEID SCHADELIJKE QUARANTAINES ORGANISMEN EN ZIEKTEN

3.2.1 Verzendt de aannemer van landbouwwerken onmiddellijk alle gegevens die nodig zijn voor de landbouwers waarvoor hij werken uitvoert opdat deze landbouwers zouden voldoen aan hun verplichtingen ivm het bijhouden van register over elke aanwezigheid van gereguleerde schadelijke organismen of ziekten die de veiligheid van producten van plantaardige oorsprong in het gedrang kunnen brengen?

- **Criterium in de gids:** deel 5.4

- **Wetgeving :** KB 14-11-2003, art 3, § 4, bijlage II
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, III, 7, 9

Interpretatie : wanneer de loonwerker in de teelten de aanwezigheid vaststelt van gereguleerde schadelijke organismen (zie bijlage 1), moet hij dit melden aan de landbouwer zodat hij dit kan vermelden in een register.

3.3 REGISTRATIE RESULTATEN VAN ANALYSES

3.3.1 Verzendt de loonwerker, in voorkomend geval, naar de landbouwers waarvoor hij werken uitvoert, binnen de termijn, de analyseresultaten die van belang zijn voor de volksgezondheid zodat deze kunnen voldoen aan hun verplichtingen ivm de registers?

- **Criterium in de gids :** deel 5.5
deel 5.6 : 6.3.3
- **Wetgeving :** KB 14-11-2003, art 3, § 4, bijlage II
VO 852/2004, art. 4, 1, bijlage I, deel A, III, 7, 9

- **Interpretatie :** de resultaten van de analyses die zijn uitgevoerd op monsters van planten of op andere monsters moeten door de exploitanten in een register worden bewaard. Het gaat hier bijvoorbeeld om de resultaten van de analyses die zijn uitgevoerd in samenhang met de vooroogstcontrole of de analyses die zijn uitgevoerd door een telersvereniging.
In voorkomend geval zal de loonwerker deze analyses die van belang zijn voor de volksgezondheid en waarover hij beschikt, terugbezorgen aan de landbouwers waarvoor hij werken uitvoert opdat deze zouden kunnen voldoen aan hun verplichtingen ivm de registers.

3.4 BIJKOMENDE REGISTRATIEVOORSCHRIFTEN

3.4.1 Houdt de loonwerker voor elke landbouwer een normatieve fiche bij van de uitgevoerde landbouw- of tuinbouwwerken?

- **Criterium in de gids :** partie 5.6
- **Wetgeving :** KB 14-11-2003
- **Interprétation :** de loonwerker houdt, voor elke landbouwer waarvoor hij landbouw- of tuinbouwwerken uitvoert, een normatieve fiche bij van de uitgevoerde werken. De volgende gegevens moeten worden geregistreerd :
  - Aard van de werken
  - Datum van de werken
  - Perceel
  - Identificatie van het gebruikte product (vermeerderingsproduct, fytofarmaceutisch product, ...)
  - Hoeveelheid gebruikt product
  - Specifieke gegevens en/of opmerkingen

- Naam van de uitvoerder en handtekening

VI. MELDINGSPLICHT

1. MELDINGSPLICHT

1.1 Is de meldingsplicht voorzien ?

- **Criterium in de gids** : deel 6
- **Wetgeving** : KB 14-11-2003, art. 8
KB 10-8-2005, art. 4
MB 22-1-2004
VO. 178/2002, art. 19

Interpretatie : Elke exploitant moet het FAVV onmiddellijk inlichten wanneer hij van oordeel is of redenen heeft om te denken dat een product dat hij ingevoerd, geproduceerd, geteeld, gekweekt, bewerkt, gefabriceerd of verhandeld heeft schadelijk kan zijn voor de gezondheid van mens, dier of plant. Die melding dient te gebeuren bij middel van de formulieren die voorkomen in het ministerieel besluit van 22-1-2004.

Indien de loonwerker de aanwezigheid van quarentaineorganismen vaststelt op percelen waarop hij werken uitvoert, meldt hij dit aan de landbouwer. Bovendien meldt hij dit eveneens onverwijld aan het FAVV tenzij de landbouwer aantoont dat hij dit reeds heeft gemeld aan het FAVV.

Om de naleving van dit voorschrift te controleren worden aan de operator vragen gesteld zodat kan worden nagegaan of hij zijn plichten dienaangaande kent en in staat is deze na te komen en worden de registers ingekeken.

De bewijzen van eventuele meldingen (kopieën van meldingsformulieren) moeten worden bewaard.

VII. TYPE VOORBEELDEN (NIET EXHAUSTIEVE LIJST) VAN A EN B NON-CONFORMITEITEN

Andere voorbeelden van NC's worden eveneens hernomen in het document "Non-conformiteiten in het kader van de audits: richtlijnen".

A. Hygiënevoorschriften voor de primaire plantaardige productie

Non-conformiteiten A		
Ref.		Melding ¹
1.1.1.	Het « fytolokaal » is niet slotvast afgesloten en/of is toegankelijk voor kinderen en/of onbevoegden	
1.1.4.	De gevaarlijke producten (producten van klasse A van deel 1 van de bijlage 10 van het KB van 28/02/1994) worden bewaard op een niet-toegelaten plaats (woonplaats, stal,...)	
1.1.4.	De toegangsdeur tot het opslaglokaal van de gevaarlijke producten (producten van klasse A van het deel 1 van bijlage 10 van het KB van 28/02/1994) geeft rechtstreeks uit op de woonruimte, op een stal,...	
1.1.8.	De gewasbeschermingsmiddelen gaan niet vergezeld van hun oorspronkelijke etiket	
1.1.8.	De gewasbeschermingsmiddelen bevinden zich niet in hun oorspronkelijke verpakking maar hun oorspronkelijke etiket is aanwezig	
1.1.9.	~~Zie bijlage 3 Gewasbeschermingsmiddelen die vervallen zijn of bestemd voor particulier gebruik, zijn niet gemerkt~~	
1.1.10.	De operator beschikt niet over geschikte meetapparatuur	
1.3.1.	De operator heeft wanneer hij plantaardige producten bewerkt niet de mogelijkheid om na toiletbezoek zijn handen te wassen	
2.1.1. 2.3.1. 2.4.1. 2.4.2.	De voorzieningen die in contact komen met de plantaardige producten zijn zeer vuil en/of verkeren in zeer slechte staat (bijvoorbeeld lekkende mazout die de producten kan verontreinigen)	
2.1.2.	De wijze waarop met glas wordt omgegaan, voldoet niet (er is gebroken glas, de lampen zijn niet afgeschermd op plaatsen met een risico voor verontreiniging van de producten,...)	
2.1.4.	De machines vertonen olieklekken en de producten die in contact komen met deze leidingen worden niet onmiddellijk behandeld volgens de hiertoe voorziene procedure voor een « olieklek »	
2.2.1.	Hoewel dat verplicht is, werd het spuittoestel niet	Ja

¹ Indien in deze kolom "ja" staat, wil dit zeggen dat het inspectie-organisme of het certificatie-organisme die een dergelijke vaststelling doen, dit dienen te melden aan het FAVV. Als de audit wordt uitgevoerd door een personeelslid van het FAVV, vindt geen melding plaats. Het personeelslid treft onmiddellijk de maatregelen die vereist zijn om de veiligheid van de consumenten niet langer in gevaar te brengen.

	gekeurd door het officiële orgaan (geen zelfklever of vervalste zelfklever op het spuittoestel)	
2.2.2.	De rechtstreeks in het buitenland aangekochte spuittoestellen worden niet binnen de voorziene termijnen aangegeven bij de controledienst	
3.1.2.	De persoon die het spuittoestel bedient kleedt zich niet om en wast zijn handen niet met vloeibare zeep nadat hij is overgegaan tot de spuiten (dit voorschrift is niet van toepassing wanneer er een speciale spuitcabine met actieve koolstoffilter is)	
3.2.1	De aannemer van landbouwwerken neemt niet de maatregelen die nodig zijn om te garanderen dat het personeel dat omgaat met de plantaardige producten niet vatbaar is voor ziekten die via de behandelde planten kunnen worden overgezet	
4.1.1.	De operator gebruikt vermeerderingsmateriaal zonder plantenpaspoort ofschoon dat verplicht is	Ja
4.2.1.	Er worden niet-toegelaten meststoffen gebruikt	Ja
4.2.2.	Sommige meststoffen gaan niet vergezeld van een etiket of begeleidend document	
4.2.3.	Er wordt niet-toegelaten zuiveringsslib gebruikt	Ja
4.2.4.	Er wordt toegelaten zuiveringsslib gebruikt op grasland of in voedergewassen zonder dat de termijn van 6 weken voor beweiding of oogst wordt nageleefd	Ja
4.2.4.	Er wordt toegelaten zuiveringsslib gebruikt in groente-of in andere fruitteelten dan fruitbomen	Ja
4.2.4.	Er wordt zuiveringsslib gebruikt op gronden die bestemd zijn voor groente- of fruitteelten die normaliter rechtstreeks in contact komen met de grond en gewoonlijk rauw worden gegeten, tijdens de periode van 10 maand voor de oogst en tijdens de oogst	Ja
4.2.5.	Organische meststoffen en bodemverbeteraars die bijproducten van dierlijke oorsprong bevatten worden gebruikt en de aannemer herinnert de betrokken landbouwer niet aan de beperkingen op het vlak van de toegang van de dieren tot de behandelde bodems of het gebruik van producten van deze bodems in de diervoeding	
4.3.1.	De operator gebruikt bestrijdingsmiddelen/biociden die niet erkend zijn voor het gebruik dat hij ervan maakt	Ja
4.3.2.	De bij de toediening van bestrijdingsmiddelen/biociden gebruikte uitrusting wordt niet onmiddellijk schoongemaakt	

¹ Indien in deze kolom "ja" staat, wil dit zeggen dat het inspectie-organisme of het certificatie-organisme die een dergelijke vaststelling doen, dit dienen te melden aan het FAVV. Als de audit wordt uitgevoerd door een personeelslid van het FAVV, vindt geen melding plaats. Het personeelslid treft onmiddellijk de maatregelen die vereist zijn om de veiligheid van de consumenten niet langer in gevaar te brengen.

4.4.1.	De algemene voorschriften met betrekking tot irrigatie worden niet nageleefd	
4.5.1.	De voorschriften in verband met water worden niet nageleefd (bijvoorbeeld geen water van drinkwaterkwaliteit gebruikt om appels, peren of tomaten een laatste maal te spoelen)	
5.1.1.	De operator respecteert de wettelijke regels voor de strijd tegen schadelijke organismen niet	Ja
5.1.1.	De voorzieningen worden niet ontsmet wanneer verontreinigde plantaardige producten met gereguleerde schadelijke organismen worden bewerkt	Ja
5.3.3. 5.3.4. 5.3.5.	De voorschriften op het vlak van beregening in de beschermingsgebieden (bestrijding van bruinrot en ringrot) worden niet nageleefd	Ja
6.1.	De aannemer van landbouwwerken neemt niet de nodige maatregelen terwijl hij op de hoogte is van de problemen vastgesteld bij officiële controles	

Non-conformiteiten B	
Ref.	
1.1.3.	De verlichting in het « fytolokaal » volstaat niet om vlot de etiketten van de bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik of de biociden te kunnen lezen
2.2.1.	Het spuittoestel werd gekeurd maar de zelfklever is niet zichtbaar op het toestel
3.2.2.	Het personeel dat de plantaardige producten bewerkt is niet in kennis gesteld van de gezondheidsrisico's
4.1.2.	Geen controle op de gezondheidstoestand van aangevoerd teeltmateriaal

B. Registraties (registers) voor de primaire plantaardige productie

Non-conformiteiten A		
Ref.		Melding ¹
1.1.1.	De operator is niet geregistreerd	Ja
1.2.1.	De operator schrijft de aangevoerde producten niet in of doet dat op zeer onvolledige wijze (systematisch ontbreken van meerdere gegevens, geen inschrijvingen voor een categorie van producten, bijvoorbeeld meststoffen)	
1.2.2.	De operator schrijft de afgevoerde producten niet in of doet dat op zeer onvolledige wijze (systematisch ontbreken van meerdere gegevens, geen inschrijvingen voor een categorie van producten, bijvoorbeeld vermeerderingsmateriaal)	

¹ Indien in deze kolom "ja" staat, wil dit zeggen dat het inspectie-organisme of het certificatie-organisme die een dergelijke vaststelling doen, dit dienen te melden aan het FAVV. Als de audit wordt uitgevoerd door een personeelslid van het FAVV, vindt geen melding plaats. Het personeelslid treft onmiddellijk de maatregelen die vereist zijn om de veiligheid van de consumenten niet langer in gevaar te brengen.

3.1.1	De loonwerker stuurt de gegevens ivm het gebruik van bestrijdingsmiddelen voor landbouwkundig gebruik en de bestrijdingsmiddelen niet door aan de landbouwer binnen de 7 dagen	
3.4.1	De loonwerker houdt de normatieve fiches niet bij of er ontbreekt een gegeven op deze fiches	
3.2.1. 3.3.1.	De loonwerker stuurt de gegevens voor het bijhouden van de registers niet op tijd door aan de landbouwers	

Non-conformiteiten B		
Ref.		
2.1.1.	De operator schrijft de aangevoerde producten op onvolledige wijze in	
2.1.2.	De operator schrijft de afgevoerde producten op onvolledige wijze in	

C. Meldingsplicht

Non-conformiteiten A		
Ref.		Melding ¹
1.1.	De operator heeft niets gemeld terwijl hij dat wel had moeten doen	Ja

Non-conformiteiten B		
Ref.		
1.1.	De operator kent de procedures met betrekking tot de meldingsplicht niet (hoe melden)	

¹ Indien in deze kolom "ja" staat, wil dit zeggen dat het inspectie-organisme of het certificatie-organisme die een dergelijke vaststelling doen, dit dienen te melden aan het FAVV. Als de audit wordt uitgevoerd door een personeelslid van het FAVV, vindt geen melding plaats. Het personeelslid treft onmiddellijk de maatregelen die vereist zijn om de veiligheid van de consumenten niet langer in gevaar te brengen.

Bijlage 1: Belangrijkste gereguleerde schadelijke organismen waarvan melding aan het FAVV verplicht is per teelt

GEWAS	PLANTENDELEN	TYPE	WETENSCHAPPELIJKE NAAM	NEDERLANDSE OF ENGELSE NAAM
ALGEMEEN				
Alle teelten	<u>Planten met wortels bestemd voor opplant, geteeld in volle grond</u> ~~Planten bestemd voor opplant, geteeld in openlucht, volle grond~~	Nematode	<i>Globodera pallida</i> & <i>Globodera rostochiensis</i>	Aardappelcystenaaltjes
Alle teelten	-	Onkruid	<i>Cyperus esculentus</i>	Knolcyperus
Alle kruidachtige planten waaronder prei, selder, koolgewassen, paprika, aubergine, komkommer, courgette, tomaat, andijvie, augurk, pompoen, sla, peterselie	Plantgoed met uitzondering van bollen, stengelknollen planten van de familie Gramineae, wortelstokken, zaden en knollen	Insect	<i>Liriomyza huidobrensis</i> <i>Liriomyza trifolii</i>	Nerfmineervlieg Floridamineervlieg
FRUIT				
Peer (<i>Pyrus</i>) & kweepeer (<i>Cydonia</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Fytoplasm	Pear decline mycoplasm	Pear decline mycoplasm
		Bacterie	<i>Erwinia amylovora</i>	Bacterievuur
Appel (<i>Malus</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Fytoplasm	Apple proliferation mycoplasm	Apple proliferation mycoplasm
		Bacterie	<i>Erwinia amylovora</i>	Bacterievuur
Prunus sp. Kers, kriek, pruim, perzik	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Virus	Plum pox virus (Sharka)	Sharka
		Fytoplasm	Apricot chlorotic leafroll mycoplasm	Apricot chlorotic leafroll mycoplasm
		<u>Schimmel</u>	<u><i>Monilinia fructicola</i></u>	<u>Bruin vruchtrot</u>
Braam, framboos (<i>Rubus</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Virus	Arabic mosaic virus Strawberry latent ringspot virus Tomato black ring virus Raspberry ringspot virus	Arabisch mozaiek virus Latent aardbeiringvlekkenvirus Tomatenzwartkringvirus Frambozenringvlekkenvirus

Aardbei (<i>Fragaria</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Virus	Arabic mosaic virus Raspberry ringspot virus Strawberry crinkle virus Strawberry latent ringspot virus Strawberry mild yellow edge virus Tomato black ring virus	Arabisch mozaïek virus Frambozenringvlekkenvirus Aardbeikrinkelvirus Latent aardbeikringvlekkenvirus Aardbeizwakgeelrandvirus Tomatenzwartkringvirus
		Schimmel	~~<i>Colletotrichum acutatum</i>~~ <i>Phytophthora fragariae</i>	~~Kruisbladziekte~~ Roodwortelrot
		Bacterie	<i>Xanthomonas fragariae</i>	Aardbei olievlekkenziekte
GROENTEN				
Sjalot (<i>Allium ascalonicum</i>), plantui (<i>Allium cepa</i>)	Zaden en bollen bestemd voor de opplant	Nematode	<i>Ditylenchus dipsaci</i>	Stengelnematode
Prei (<i>Allium porrum</i>)	Plantgoed	Nematode	<i>Ditylenchus dipsaci</i>	Stengelnematode
Sla (<i>Lactuca sativa</i>) Komkommer (<i>Cucumis sativa</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Virus	Tomato spotted wilt virus	Tomatenbronsvlekkenvirus
Aubergine (<i>Solanum melongena</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Bacterie	<i>Ralstonia solanacearum</i>	Bruinrot
		Fytoplasm	Potato stolbur mycoplasma	Stolbur
		Virus	Tomato spotted wilt virus	Tomatenbronsvlekkenvirus
Tomaat (<i>Lycopersicon esculentum</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Bacterie	<i>Ralstonia solanacearum</i>	Bruinrot
		Fytoplasm	Potato stolbur mycoplasma	Stolbur
		Bacterie	<i>Clavibacter michiganensis ssp. michiganensis</i>	Bacteriekanker bij tomaat
		Insect	<i>Bemisia tabaci</i>	Tabakswittevlieg
			<i>Meloidogyne chitwoodi</i> <i>Meloidogyne fallax</i>	Wortelknobbelaaltjes
	Virus	Tomato spotted wilt virus ~~PSTVd - Potato spindle tuber viroïd~~	Tomatenbronsvlekkenvirus ~~Patato spindle tuber viroïd~~	
Zaad	Virus	Pepinomozaïek virus	Pepinomozaïekvirus (via beschikking 2004/200/EG)	
Paprika (<i>Capsicum annuum</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Bacterie	<i>Ralstonia solanacearum</i>	Bruinrot
		Fytoplasm	Potato stolbur mycoplasma	Stolbur

		Virus	Tomato spotted wilt virus	Tomatenbronsvlekkenziekte
Selder (<i>Apium graveolens</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Virus	Tomato spotted wilt virus	Tomatenbronsvlekkenziekte
AKKERBOUW - NIJVERHEIDSGEWASSEN				
Aardappelen (poot- en consumptie), haver, suikerbiet, tarwe, maïs, gerst, ...		Nematoden	<i>Meloidogyne chitwoodi</i> <i>Meloidogyne fallax</i>	Wortelknobbelaaltjes
Hop (<i>Humulus lupulus</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Schimmel	<i>Verticillium albo-atrum</i> <i>Verticillium dahliae</i>	Ringvuur <i>Verticillium dahliae</i>
Pootaardappelen (<i>Solanum tuberosum</i> L.)	Knollen bestemd voor opplant	Schimmel	<i>Synchytrium endobioticum</i>	Aardappelwratziekte
		Bacterie	<i>Clavibacter michiganensis</i> spp. Sepedonicus <i>Ralstonia solanacearum</i>	Ringrot Bruinrot
		Nematode	<i>Globodera rostochiensis</i> en <i>G. pallida</i> <i>Meloidogyne fallax</i> <i>Meloidogyne chitwoodi</i> <i>Ditylenchus destructor</i>	Aardappelcystenaaltjes Wortelknobbelaaltjes Maïswortelknobbelaaltje Stengelnematode
		Virus	Tomato spotted wilt virus PSTVd – Potato Spindle Tuber Viroïd	Tomatenbronsvlekkenvirus Potato spindle tuber viroïd
		Fytoplasm	Potato stolbur mycoplasm	Stolbur
Consumptieaardappelen (<i>Solanum tuberosum</i> L.)	Consumptieaardappelen	Schimmel	<i>Synchytrium endobioticum</i>	Aardappelwratziekte
		Bacterie	<i>Clavibacter michiganensis</i> spp. sepedonicus <i>Ralstonia solanacearum</i>	Ringrot Bruinrot
		Nematode	<i>Globodera rostochiensis</i> en <i>G. pallida</i> <i>Meloidogyne chitwoodi</i> <i>Meloidogyne fallax</i>	Aardappelcystenaaltjes Wortelknobbelaaltjes
		<u>Virus</u>	<u>PSTVd – Potato spindle tuber viroïd</u>	<u>Potato spindle tuber viroïd</u>
Maïs		Insect	<i>Diabrotica virgifera</i> ssp. <i>Virgifera</i> Le Conté	Maïswortelboorder
Tabak (<i>Nicotiana</i>)	Plantgoed (m.u.v. zaden)	Bacterie	<i>Ralstonia solanacearum</i>	Bruinrot
		Fytoplasm	Potato stolbur mycoplasm	Stolbur
ZADEN				
Klaver, luzerne	Zaden	Nematode	<i>Ditylenchus dipsaci</i>	Stengelnematode

		Bacterie	<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>insidiosus</i>	Vascular luzerne wilt
Bonen (<i>Phaseolus vulgaris</i>)	Zaden	Bacterie	<i>Xanthomonas campestris</i> pv. <i>phaseoli</i>	Common blight, fuscous blight
Tomaat (<i>Lycopersicon esculentum</i>)	Zaden	Bacterie	<i>Clavibacter michiganensis</i> ssp. <i>michiganensis</i>	Bacteriekanker bij tomaat
		Virus	Pepinomozaïekvirus <u>PSTVd – Potato spindle tuber viroïd</u>	Pepinomozaïekvirus <u>Potato spindle tuber virus viroid</u>

Bijlage 2: ~~Lijst terug met gewassen waarvoor het plantgoed of de zaden het plantenpaspoort bewaard moet worden door de landbouwer~~ Lijst van de teelten waarvoor een plantenpaspoort voor het plantgoed of de zaden is vereist. Dat betekent dat de producenten-vermeerderaars erkend moeten zijn voor het gebruik van plantenpaspoorten. De plantenpaspoorten moeten worden bewaard door de landbouwer die het materiaal gebruikt voor de productie van consumptieproducten

PLANTGOED: FRUIT	
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
<i>Fragaria</i> L.	Aardbei
<i>Malus</i> Mill.	Appel
<i>Mespilus</i> L.	Mispel
<i>Prunus</i> L.	Kers, kriek, pruim (perzik, nectarine, abrikoos)
<i>Pyrus</i> L.	Peer
<i>Rubus</i> L.	Frambozenstruik
<i>Vitis</i> L.	Druiven
PLANTGOED: GROENTEN(*)	
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
<i>Allium</i> sp.	Prei, (bies-, knof-)look, ui, sjalot
<i>Apium</i> spp.	Selderij (-, Chinese, bleek-, knol-)
<i>Beta vulgaris</i> L.	Plantgoed van bieten
<i>Brassica</i> spp.	Koolsoorten (sluitkool, savooikool, rode kool, spruitkool, bladkool, broccoli, bloemkool, koolrabi, boerenkool, koolraap, Chinese kool, paksoi, ...) mosterd
<i>Cichorium</i> sp.	Andijvie
<i>Cucumis</i> sp.	Komkommer, augurk
<i>Cucurbita</i> sp.	Courgette, pompoen
<i>Humulus lupulus</i> L.	Hop
<i>Lactuca</i> spp.	Slasoorten
Solanaceae	Tomaten, paprika, aubergine, ...
<i>Solanum</i> L.	Aardappel
<u><i>Spinacia</i> L.</u>	<u>Spinazie</u>
ZAAD: GROENTEN <u>EN RUWVOERSOORTEN</u>	
Wetenschappelijke naam	Nederlandse naam
<i>Allium ascalonicum</i> L.	Sjalot
<i>Allium cepa</i> L.	Ui
<i>Allium schoenoprasum</i> L.	Bieslook
<u><i>Allium porum</i></u>	<u>Prei</u>
<i>Helianthus annuus</i> L.	Zonnebloem
<i>Lycopersicon lycopersicum</i> (<i>Lycopersicon esculentum</i>)	Tomaat
<u><i>Medicago savita</i> L.</u>	<u>Luzerne</u>
<i>Phaseolus</i> L. sp.	Verschillende soorten boon

(*) De planten van groenten, bestemd voor opplant, van kruidachtige soorten (met name planten van *Cichorium* sp. (witloof, cichorei), *Daucus* sp. (wortelen), *Petroselinum* sp. (peterselie), *Phaseolus* sp. (bonen), *Pisum* (erwten), *Raphanus* sp. (mierikswortel, radijs) alsmede van *Spinacia* L. (spinazie),...) moeten verplicht worden vergezeld van een plantenpaspoort bij alle transacties tussen professionele producenten.

Bijlage 3:

Het aantreffen van niet-buikbare gewasbeschermingsmiddelen (NBGM) (verlopen, verboden producten...) tijdens een audit leidt tot een non-conformiteit waarvan de ernst afhangt van de termijn gedurende dewelke het of de NBGM niet meer mogen worden gebruikt. Deze manier van werken wordt overgenomen uit de toleranties toegepast door het FAVV tijdens controles. De non-conformiteiten en de te nemen maatregelen zijn opgenomen in onderstaande tabel.

Legende:

Grijs = niet van toepassing

* Apart opgeslagen en duidelijk geïdentificeerd

** Registratie van de naam van het product, de resthoeveelheid en de datum.

De te nemen acties ingeval van non-conformiteiten zijn de volgende:

- **NC van het type A1:** melding aan het FAVV en ongunstige audit.
- **NC van het type A2:** vernietiging van de NBGM via een gespecialiseerde firma en de overdracht van het bewijs van ophaling van de NBGM binnen de termijn vastgelegd door de OCI (maximaal 30 dagen). Bij gebrek aan bewijs van ophaling van de NBGM binnen de vastgelegde termijn, melding aan het FAVV en ongunstige audit. Deze manier van werken maakt het mogelijk:
  - om de vernietiging in alle veiligheid te garanderen van de NBGM,
  - dat het FAVV een controle kan vermijden,
  - dat de OCI's in voorkomend geval de non-conformiteit kunnen sluiten en de autocontrole kunnen valideren,
  - de gevolgen voor de landbouwer te beperken (PV + voorwaardelijke sancties).
- **NC van het type B:** actieplan (engagement om de NBGM bij de volgende inzameling door Phytofar-Recover te overhandigen – gratis, elke twee jaar). De OCI kan de audit gunstig afsluiten, hoewel de non-conformiteit niet noodzakelijk verholpen zal zijn binnen de 6 maand.

Phytofar-Recover organiseert de inzameling van NBGM buiten de inzamelingscampagne bij landbouwers (betalend). Bij de inzameling zal de overeenstemming tussen de lijst overhandigde NBGM en de overhandigde producten worden geverifieerd en de gebruiker zal van Phytofar-Recover een attest krijgen dat aan de OCI zal kunnen worden voorgelegd met het oog op de sluiting van de non-conformiteit.

Ophaling van NBGM buiten de inzamelingsperiode, hoe te werk gaan?

- De operator neemt contact op met Phytofar-Recover voor een ophaling van NBGM, in het kader van de validatie van een autocontrole.
- De operator overhandigt aan Phytofar-Recover, op hetzelfde ogenblik als zijn ophalingsaanvraag, een kopie van de lijst producten die moeten worden opgehaald (de lijst is opgesteld door de OCI tijdens de audit en bevat de handelsnaam van de producten en hun geschatte hoeveelheid).
- Phytofar-Recover neemt contact op met de gespecialiseerde ophaalfirma voor een directe ophaling van de NBGM.
- De gespecialiseerde ophaalfirma gaat over tot de ophaling van de NBGM.
- De werknemer van de gespecialiseerde ophaalfirma controleert ter plekke tijdens de ophaling of alle producten op de lijst opgehaald zijn en zet de stempel van de ophaalfirma op de lijst producten. Als de opgehaalde producten niet overeenkomen met de producten op de lijst, zal dat ook worden vermeld op het document door de werknemer van de ophaalfirma.
- Phytofar-Recover ontvangt van de gespecialiseerde ophaalfirma de factuur voor de ophaling en een attest met de afgestempelde lijst die de naam bevat van de producten en hun geschatte hoeveelheid.
- Phytofar-Recover overhandigt de factuur aan de operator.
- De operator betaalt het factuurbedrag aan Phytofar-Recover.
- Na betaling verstuurt Phytofar-Recover de lijst die de stempel draagt van de ophaalfirma naar de operator.
- De operator stuurt de lijst door naar de OCI zodat deze de audit kan afsluiten.

<u>NBGM</u>	<u>Opslag*</u>	<u>Registratie **</u>	<u>Registratie gemeld aan de PCE</u>	<u>Type non-conformiteit</u>	<u>Maatregelen</u>	<u>Opvolging</u>
<u>Nooit erkend in België</u>				<u>A1</u>	<u>Melding FAVV</u>	<u>FAVV</u>
<u>Gebruik toegelaten op 1 januari van het jaar x-2</u>	<u>JA</u>			<u>Conform</u>		
	<u>NEEN</u>			<u>B</u>	<u>Actieplan (engagement om zijn NBGM te overhandigen tijdens de volgende inzameling door Phytofar-Recover)</u>	
<u>Gebruik toegestaan tussen 1 januari van het jaar x-2 en 1 januari van het jaar x-4</u>	<u>JA</u>	<u>JA</u>		<u>B</u>	<u>Actieplan (engagement om zijn NBGM te overhandigen tijdens de volgende inzameling door Phytofar-Recover.)</u>	
	<u>NEEN</u>	<u>NEEN</u>		<u>A2</u>	<u>Vernietiging van de NBGM via een gespecialiseerde firma met een bewijs van ophaling van de producten binnen de 30 dagen.</u>	<u>Als de vernietiging plaatsvindt binnen de termijn, validatie van het autocontrolesysteem</u> <u>In het tegenovergestelde geval wordt de niet-conformiteit A2 A1 met melding aan het FAVV</u>
<u>Gebruik niet toegestaan op 1 januari van het jaar x-4, andere gevallen</u>				<u>A1</u>	<u>Melding FAVV</u>	<u>FAVV</u>
<u>Producten afkomstig van de overname van een onderneming waarvan het gebruik niet langer toegestaan is</u>	<u>JA</u>	<u>JA</u>	<u>JA</u>	<u>Conform</u>		
	<u>NEEN</u>	<u>NEEN</u>	<u>NEEN</u>	<u>In functie van de NBGM, zie boven</u>		